CZU: 070.43:004

DIGITALIZAREA ACTIVITĂȚILOR REDACȚIONALE. REPERE CONCEPTUALE

DIGITALIZATION OF EDITORIAL ACTIVITIES. CONCEPTUAL MARKERS

Vitalie GUȚU,
doctorand, lector universitar
Universitatea de Stat din Moldova
ORCID: 0000-0002-8398-7909
vitalie.gutu@usm.md

Evoluțiile constante ce au loc în sectorul media impun, în cea mai mare parte, o reajustare a mecanismelor de funcționare a instituțiilor de presă. Aceste transformări rezidă din procesul de tehnologizare a activităților redacționale, prin adoptarea noilor principii de colectare, prelucrare, formatare și publicare/distribuire a informațiilor în spațiul public, pe de o parte, și regândire a structurii modelului de gestionare strategică a instituției media, prin atribuirea de noi sarcini și roluri, pe de altă parte. Schimbările la nivel strategic în cadrul entităților mass-media contribuie la reformatarea ecosistemului în care funcționează entitățile de presă, astfel fiind pliate la contextul digital pentru optimizarea structurilor ierarhice și pentru o mai bună interacțiune între toți subiecții instituției media.

Cercetătoarea, profesorul universitar, Georgeta Stepanov consideră că „introducerea noilor tehnologii ale informaţiei şi comunicării în sectorul mediatic a afectat serios activitățile și practicile operaționale tradiționale din acest domeniu, atât la nivelul conţinutului, cât şi al procesului” [1, p. 39]. În condițiile respective se impun noi rigori de funcționare a redacțiilor, iar rolurile sau sarcinile echipelor devin altele: fie sunt sintetizate în câteva activități sumare, fie aceleași responsabilități sunt redistribuite mai multor persoane din același departament sau departamente/redacții diferite. Odată cu progresul tehnologic, fiecare entitate de presă și-a concentrat eforturile pentru a face față eventuale-

lor provocări de ordin editorial, al resurselor umane sau cele digitale. Or, astăzi, una dintre priorități în orice instituție este transparentizarea activităților, iar gestionarea acestora ține de aspectul managerial, care trasează direcțiile de dezvoltare și funcționare.

Profesorul universitar, dr. ing. Nicolae Rotaru, la Facultatea de Jurnalism a Universității Hyperion din București, notează în lucrarea *Stringenţele perfecționării comunicării în managementul organizațional* că, „managementul este, în fond, o suită de relaţii interpersonale formale, care presupune existenţa unui sistem comunicaţional. Transmiterea de idei, date, sentimente, decizii, emoţii, ordine, motivaţii, comenzi şi receptarea reacţiilor emoţional-sentimentale, atitudinal-comportamentale şi voliţional-efectorii presupune funcţionarea perfectă a acestui angrenaj complex de dialog, cu ajutorul căruia managerul şi subalternii se identifică reciproc, conversează conjugând verbele posibile ale efectivităţii muncii din organizaţie, potrivit scopului prestabilit" [2, p. 98]. Astfel, procesele manageriale sunt planificate din timp, având indicatori în baza cărora are loc proiectarea activităților editoriale, pe de o parte, și operaționalizarea cadrului de funcționare, din punct de vedere strategic, a pozițiilor și rolurilor pe care le ocupă angajații în redacții/departamente/secții.

Un rol decisiv, astăzi, îl joacă digitalizarea și transpunerea activităților instituției mediatice în rețeaua globală virtuală. În acest context, comunicarea dintre actanții entității de presă capătă noi valențe și se pliază la rigorile impactului tehnologic. „Pentru un management performant și o cultură organizațională eficientă, cei care se află în fruntea unor instituții media deschise spațiului virtual și gata să înfrunte toate provocările caracteristice procesului constant de digitalizare informațională, trebuie să stabilească scopuri pe termen lung și să-și asume responsabilități de orice natură" [3, p. 35]. Din această perspectivă, conducătorii instituțiilor mass-media (ziare/tv/radio/presă online) stabilesc obiectivele și politicile necesare pentru ca imaginea organizației/companiei de presă să fie una de succes, iar pentru acest lucru se impune de a profila un plan digital bazat pe câteva componente esențiale ce facilitează gestionarea activităților în cadrul unei redacții de presă. În cele din urmă, putem identifica următoarele elemente:

- centralizarea informațiilor/datelor și valorificarea acestora de fiecare angajat al departamentului instituției media;

- aplicarea instrumentelor de colaborare/comunicare între colegii reporteri, dar și cu redactorul-șef/editorul de texte/producătorul/editorul de imagine, creatorul de conținut, regizorul play-out etc.;
- utilizarea platformelor online de optimizare a procesului de lucru;
- identificarea și planificarea sarcinilor pentru fiecare subiect al redacției într-un spațiu comun și accesibil la orice moment și din orice loc;
- sporirea și îmbunătățirea conținutului editorial prin utilizarea aplicațiilor specifice acestui tip de activitate.

Astfel, în demersul nostru științific vom insista pe detalierea acestor elemente care vin să susțină ideea că redacțiile instituțiilor de presă își concentrează astăzi activitățile în așa fel încât să răspundă cerințelor privind *utilitatea, flexibilitatea, accesibilitatea, eficientizarea timpului* și *adaptabilitatea*. Or, piața media, în condițiile competitivității, devine tot mai atractivă pentru consumator/utilizator și astfel entitățile de presă trebuie să corespundă nevoilor acestora. Rezultatul vine doar după ce managerii instituțiilor media sunt conștienți că integrarea tuturor elementelor, specificate mai sus în lucrare, poate contribui la sustenabilitatea conținutului editorial sau a produsului jurnalistic și la oferirea unui timp de viață mai îndelungat ziarului, televiziunii, radioului sau platformei online.

„Un manager de produse media trebuie să-și cunoască clientul (cititor, ascultător, vizualizator) mai bine decât alții. Acum, în era tehnologiei și a rețelelor sociale, acest lucru poate fi aflat prin monitorizare (de exemplu: citirea comentariilor sub postările canalelor TV etc.). Trebuie să se știe totul despre consumatorul media: problemele sale, dorințele, modul de gândire, viața publică și personală, munca și metodele de luare a deciziilor” [4, p. 205]. În context, remarcăm necesitatea uniformizării acestor opțiuni prin concentrarea lor sub forma unui software – sistem informatic ce reflectă funcționalitatea activităților redacționale. Conceptualizarea unui software adaptat muncii redacționale pornește de la câteva aspecte fundamentale care comportă o aplicație de genul respectiv. Mai jos vom proiecta unul dintre exemple ce înglobează și, în același timp, securizează calitatea aplicațiilor software. Acest lucru permite, în această ordine de idei, să sporească randamentul mun-

cii în cadrul unei redacții și să îmbunătățească aspectele calitative ale conținutului editorial.

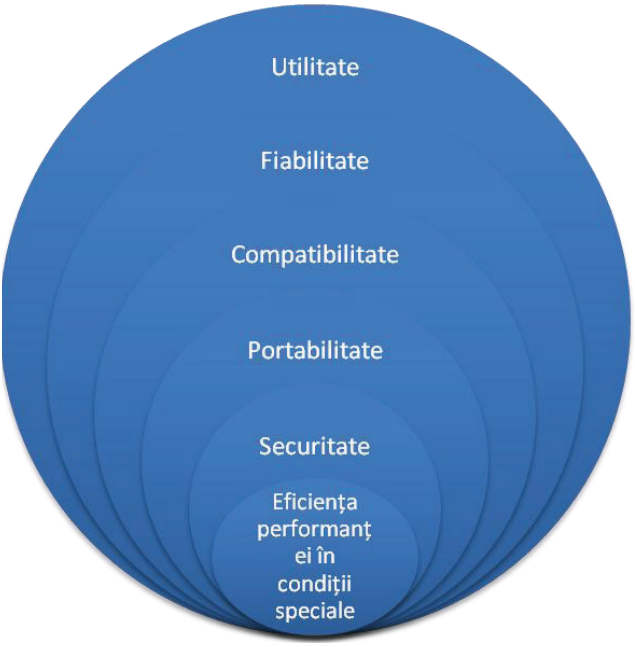

Fig. 1: *Elaborată de autor în baza conceptului „Abstracta"*

Compania americană *Abstracta* a identificat șapte cele mai importante elemente ale unui software care permite oricărei instituții să-și eficientizeze activitatea, să o securizeze și să devină compatibilă cu valorile și misiunea entității. Raportând aceste caracteristici proiectate de firma americană la mecanismele de funcționare a unei redacții în condițiile digitalizării, putem stabili aspecte relevante contextului:

- **utilitate** – segment important în exercitarea muncii de reporter/ jurnalist/ editor/ producător etc. Toate informațiile (de la descriptul materialului la sarcinile setate de EOD (*editor of the day*), dar și axa de comunicare între angajații redacției) trebuie să se întâmple în mod firesc prin adaptare la „User Interface, care îi ajută pe angajați să opereze rapid și să controleze sistemul în care lucrează. De asemenea, interfața software-ului poate să-i prote-

jeze și să prevină utilizatorul pentru a nu face greșeli, prin sistem de alertă sau mesaje de realizare a sarcinilor" [5].

- **fiabilitate –** se referă la optimizarea timpului atât în cadrul redacției, cât și a aflării jurnalistului pe teren, accesibilitate;
- **compatibilitate –** element care se manifestă prin faptul că „un software este compatibil cu hardware-ul pentru care este proiectat, cu browser-ul, sistemul de operare" [6].
- **portabilitate –** este vorba despre cât de flexibil poate fi un soft și cum poate fi el adaptat diverselor dispozitive: fie pentru echipamentul din cadrul redacției, dar și pe telefoanele angajaților, în așa fel încât oriunde s-ar afla să fie conectați la sistemul intern de lucru al instituției media. Pentru a realiza acest fapt, specialiștii în software susțin că e nevoie de „capacitatea de instalare a aplicației: cât de bine poate fi instalată sau dezinstalată dintr-un anumit mediu; capacitatea unei aplicații de a fi folosită în locul alteia, dar pentru același scop și în același mediu și calitatea aplicației de a se adapta la medii diferite" [7].
- **securitate –** în condițiile actuale acest integrator reprezintă nivelul până la care acesta poate proteja informația și datele pe care le deține o redacție astfel încât să redea utilizatorilor acestui sistem (angajații instituției media) autorizația potrivită, în funcție de gradul lor de acces la informație. Aici, trebuie să insistăm pe faptul că prin securizarea sistemului de funcționare a lucrului redacțional se asigură componenta de confidențialitate (fiecare reporter, editor sau producător are caseta sau cabinetul său personal în cadrul softului. Astfel, acolo sunt stocate toate informațiile de care are nevoie utilizatorul și nimeni nu poate avea acces la ele, pentru că acestea se găsesc sub anumit cifru.
- **eficiența performanței în condiții speciale** – se referă la aspectele de operare concomitentă și constantă a software-ului, capacitatea lui de a îndeplini funcțiile, indiferent de numărul utilizatorilor care intră și lucrează în același moment.

Concluzii

Introducerea mecanismelor de software în procesul redacțional este un imperativ al momentului. Astăzi, instituțiile media încearcă tot mai mult să treacă la operaționalizarea sarcinilor puse atât în fața persona-

lului editorial, cât și pentru echipa managerială. Acest lucru permite o comunicare mai bună și optimizată între membrii echipelor, o reacție de răspuns prompt și o conectare permanentă la procesele interne prin acces instant la resursele necesare ale entității mass-media. În această ordine de idei, redacțiile care utilizează aplicații de software devin mult mai flexibile și, în același timp, competitive. Prezența unor softuri specializate pentru redacții duc la gestionarea sarcinilor și ajută la coordonarea echipelor editoriale în timp real, reducând întârzierile și erorile de comunicare.

Referințe bibliografice:

1. Stepanov, G. *Bazele jurnalismului*. Chișinău: CEP USM, 2018. 194 p. ISBN 978-9975-142-74-8.
2. Rotaru, N. Stringențele perfecționării comunicării în managementul organizațional. În: *Revista de Studii Media*, 2013, 2: 98-118.
3. Tacu, M., Purice, V. Instituțiile media transpuse în spațiul virtual: principii de management și forme ale culturii organizaționale. În: *Creativitatea în jurnalism.* Chișinău, CEP USM, 2020. pp. 27-38.
4. Spătaru, T. Performanța în percepția managerilor mass-media. În: *The contemporary issues of the socio-humanistic sciences.* 2021. pp. 202-216.
5. *Milioane de aplicații software. Cum determinăm atributele relevante obiectivelor de business?* Disponibil: https://softlead.ro/noutati-it-c/milioane-de-aplicatii-software-cum-determinam-atributele-relevante-obiectivelor-de-business.html (accesat 29.09.2024)
6. Ibidem
7. Ibidem